

2014an omenduak izan diren Euskaltzaindiko kideak

Ziburuko urrezko medaila Janbattitt Dirassarri

Martxoaren 11n, Janbattitt Dirassar ohorezko euskaltzainari urrezko medaila eskaini zion Ziburuko Herriko Etxeak, urte askoan zehar, herriko elkarte eta talde askorekin elkarlanean, kultura eta euskararen alde egin duen lanagatik.

Ekitaldian, Guy Poulou Ziburuko auzapezak eskertu zuen Dirassarrek egin eta egiten duen guztia. Besteak beste, honako hauek aipatu zituen: Ziburutik Donibanerako zubian den afixa-taulan abisu guztiak euskaraz ezartzen ditu; euskarazko itzulpenak ere egiten ditu herriarentzat. Herriko jai-batzordeko kide ere bada, eta bertsolariez eta fandango lehiaketaz bereziki arduratzen da Bixintxoetan. Batzordearen ereserkiaren hitzak berak idatziak ditu, lagun batekin elkarlanean.

Ziburun kokatua den *Jakintza* elkarteko kide ere bada, eta elkarte horrek agertzen dituen herrien monografiatan euskarazko bildumak segurtatzen ditu. Ziburuko *Luma* euskal haurtzaindegiko lehendakari ere bada Janbattitt Dirassar.

Egin zuen esker oneko hitzaldian, ironiaz eta umoreaz mintzatu zen Dirassar. Duela bi urte zendu zitzaion Lore bere emazteari eskaini zion urrezko domina.

Erramun Baxok eta Manex Pagola omendu zituen Sarako XXXI. Idazleen Biltzarrak

Apirilaren 21ean, Erramun Baxok soziolinguista eta ohorezko euskaltzaina eta Manex Pagola idazle, kantari eta euskaltzain urgazlea omendu zituen Sarako Euskal Herriko Idazleen Biltzarraren 31. edizioak. Eurekin batera, Patrice Rouleau marrazkilaria ere omendua izan zen. Euskal Kultur Erakundeko Pantxoa Etxegoinen esanetan, omenduak «hiru xinaurri» dira.

Sariak eman ostean, ohiko aureskua eta *Agur, jaunak* kantaz gain, Manex Pagolak idatzitako *Ez dut bilatzen* abestia kantatu zuten.

2013an omendu zuten Jean Haritschelhar zena ere gogoan izan zuten ekitaldian.

Bernardo Atxaga saritua, *Nevadako egunak* liburuagatik

2014an, Bernardo Atxaga idazle eta euskaltzain osoak irabazi zuen Espainiako Kritikaren Saria, euskarazko narratibaren alorrean, *Nevadako egunak* liburuagatik. Idazleak 2013ko abenduan kaleratu zuen liburua.

Sari hau Espainiako Literatur Kritikarien Elkarteak ematen du urtero. Aurtengo irabazleen izenak apirilaren 25ean eman zituzten jakitera.

Bestalde, urriaren 8an jakinarazi zutenez, Euskadi Literatura Saria, euskarazko narratiba alorrean, irabazi zuen Bernardo Atxagak, liburu beragatik, hots, *Nevadako egunak* lanagatik. Epaimahaikideen esanetan, «hitzaren magia dario Bernardo Atxagaren prosari liburu honetan».

Ur Apalategik, Pello Otxotekok, Jon Kortazarrek, Arantxa Urretabizkaiak eta Lourdes Otaegik osatutako epaimahaikideen aburuz, «testuinguru arrotzaren estimuluen haritik, narrazioan zehar iragana eta oraina, ozeanoaz alde batekoa eta bestekoa, errealtatea eta fikzioa, eta are ametsen mundua, txirikordatuz joango dira, azken orduetako tentsio uneetara heldu arte».

Baionako Euskal Museoa, Jean Haritschelharren omenez

2014. urtean, Baionako Euskal Museoak Jean Haritschelhar omendu zuen. Euskal Museoaren Adiskideen Elkarteak argitaratzen duen aldizkariaren 182. zenbaki berezia plazaratu zuen, oso-osorik Jean Haritschelhar zenari eskainia. Maiatzaren 3an aurkeztu zuten, Museoan egin zuten ekitaldian. Barkoxeko Etxahun elkarteak ere parte hartu zuen omenaldian, eta kanta batzuk abestu zituen.

Aldizkarian parte hartu zuten egileak hor zeudela, Olivier Ribeton Museoeko zuzendari izan zenak eta Michel Duvert aldizkaria argitaratzen duen Euskal Museoaren Adiskideen Elkarteko presidente izandakoak hartu zuten hitza. Barkoxeko Etxahun Elkarteko kantariak hauek izan ziren: Jean-Pierre Luro, Jean-Noël Pinque, Dominique Üthürriborde, Jean-Marie Harrichaballet eta Lucien Larrius.

Maritxu Etchandy Euskal Museoaren Adiskideen Elkarteko presidentek aldizkariaren aitzinsolasean idatzi bezala, Jean Haritschelhar «Euskal Museoaren zuzendari izan zen 26 urtez, 1964an Buletina birsortu zuen Museoaren Adiskideen Elkartea lagun. Argitalpenen buru izan zen 32 urtez, 1996 arte, gero Michel Duvert-en esku uzten zituela. Idatz komitearen kide izaten jarraitu zuen 1964tik hil arte, 49 urtez. Horretarako axola handia zuen, artetan bere hautuzko gai batzuk lantzen zituela, azkena 2012an, “Ados, jaunak, ados” erranaldiaz argitasunak emanek. Aldizkariaren argia eta gidaria izan zen zenbait hamarkadaz. Euskal Museoaren Adiskideen Elkarteak adiskide baino gehiago zuena galdu du, bere aita».

Hala, bada, Museoaren aldizkariaren zenbaki berezia landu eta argitaratu zuten, Elkarteko kideek eskatuta. «Alde guzietarik beren burua eskaini duten kide horien esku-hartzea berez egin da, eta pozik. Heien ekarpenen irakurtzeak erakutsiko dizue zein gogotik, zein sendimendu sarkorrez gogoratzen dituzten haren oroitzapena, haren engaiamendua, haren lanak, eta zenbatetaraino markatu dituen ezagutu dutenak».

Ander Manterolari omenaldia, Zeanurin

Ekainaren 1ean, Ander Manterola antropologo, ikertzaile eta ohorezko euskaltzaina omendu zuten Zeanurin, bere jaioterrian. Zeanuriko herriak eta parrokiak antolatutako omenaldi horretan, bere herriaren esker ona jaso zuten egindako lan guztiengatik.

Opari batzuk ere jaso zituen: herriko umeek parrokiako Andra Mariaren irudia eta Arratiako irudien liburua eman zizkioten, eta Udalak Vicente Larrea eskultoreak egindako burdinazko eskultura bat.

Ekitaldian hauek mintzatu ziren: Anton Erkoreka Etniker Bizkaia taldeko kidea; Jon Elorriaga Labayruren Euskal Bibliotekako liburuzaina; Adolfo Arejita Labayru ikastegiko zuzendari eta euskaltzain osoa; eta Izaskun Sargarna Zeanuriko alkatea. Josune Ariztondo Bizkaiko Foru Aldundiko Kultura diputatuaren gutuna ere irakurri zen ekitaldian.

Meza batekin eman zitzaion hasiera omenaldiari. Ander Manterolak berak eman zuten, alboan Anastasio Azkarai, Gaspar Martínez eta José María Kortazar parrokoa zituela. Meza amaitu ostean, omenduaren bitziza eta ibilbidea biltzen dituzten bideo bi erakutsi zituzten.

Bilboko Liburu Azokaren «Zazpi Kale» saria Miren Agur Meaberi

Ekainaren 5ean, Miren Agur Meabe idazle eta euskaltzain urgazleak «Zazpi Kale» saria jaso zuten, aurreko urteko Bilboko Liburu Azokan –2013koan– *Kristalezko begi bat* liburua izan baitzen gehien saldu zena. Lekeitioko idazleak, Sabin Anuzita, Bilboko Udalaren Euskera, Gazteria eta Kirola Sailaren zinegotziaren eskutik jaso zuten saria eta berriki hildako aitari eskaini zion.

Meabek 2013an argitaratu zuen *Kristalezko begi bat*, Susa argitaletxearen eskutik.

Eusko Ikaskuntza-Laboral Kutxa Humanitate, Kultura, Arteak eta Gizarte Zientzien saria Jean-Baptiste Orpustanentzat

Azaroaren 12an, Jean-Baptiste Orpustan hizkuntzalari eta ohorezko euskaltzainak jaso zuen 2014ko Eusko Ikaskuntza-Laboral Kutxa Humanitate, Kultura, Arteak eta Gizarte Zientzien saria, Donostiako Miramar jauregian egindako ekitaldian. Orpustanek ez zuen ekitaldira joaterik izan, hortaz, Xarles Videgain euskaltzain eta Euskaltzaindiko buruordeak jaso zuen, bere izenean. Bigarren saridun bat ere izan zuen sariak: izan ere, Orpustanek eta Maria Asun Landa idazleak *ex aequo* jaso zuten.

Iñigo Urkullu lehendakaria izan zen ekitaldiaren buru eta berarekin batera Iñaki Dorronsoro eta Txomin Garcia Eusko Ikaskuntzako eta Laboral Kutxako presidentek eman zituzten sariak.

Andolin Eguzkitza gogoan, Mendebalde Kultura Alkartearen XVIII. Jardunaldietan

Urriaren 16an eta 17an, Mendebalde Kultura Alkartearen XVIII. Jardunaldiak egin zituen «Hibridismo dialektala» gaiaren inguruan. Jardunaldien amaieran, Andolin Eguzkitza idazle, hizkuntzalari eta euskaltzain osoa omendu zuten.

Jardunaldiok Euskaltzaindiaren egoitzan egin ziren. Hori dela-eta, Andres Urrutia euskaltzainburuak ongietorria eman zien Mendebalde Alkarteko kideei, eta Kaxildo Alkorta zuzendariaren ondoan izan zen jardunaldion aurkezpena egiteko unean.

Bi egunotako hitzaldi eta gogoetek osatu zuten egitaraua eta amaieran egin zen Eguzkitza gogoratzeko ekitaldia: Iñaki Sarrugartek gorazarre egin zion Andoni Eguzkitzari eta ondoren Kaxildo Alkortak oroigarria eman zien Edurne eta Iñaki Eguzkitza Andolinen neba-arrebei.

Joseph Camino saritua «Parrapean - Komiki Egunak» jardunaldietan

Joseph Camino idazle eta ohorezko euskaltzaina saritu zuten Bilbon, «Parrapean - Komiki Egunak» izeneko jardunaldietan. Bilboko Udaleko Kultura eta Hezkuntza Sailak antolatuta, ekimenak euskarazko komikia izan zuen protagonista eta azaroaren 27tik 29ra egin zen, Begoñako barrutian. Larunbatean, azaroaren 29an, *Pan-pin* aldizkaria sustatu zuen Joseph Caminori «Parrapean» saria eman zioten.

Pan-Pin hilabetekaria *Zeruko Argia* aldizkariak argitaratu zuen, 1960tik 1970era bitartean. Haurrentzako komiki aldizkaria izan zen eta Joseph Camino izan zuen sustatzaile nagusia. «Parrapean Komiki Egunak» ekimenaren antolatzaileek azpimarratu zuten, «garai horretan, euskara hezkuntza sisteman baztertuta zegoen eta komunikabideetan ia ez zen ikusten. Beraz, traba asko gainditu behar izan ziren, komiki hark argia ikus zezan».

«Parrapean-Komiki Egunak» jaialdiaren lehen edizioak hizkuntza gutxituetan argitaratutako komikiak izan zituen ardatz.

Daniel Landartek Eusko Ikaskuntza - Baiona Hiria Ohorezko Saria jaso

Daniel Landart idazle eta euskaltzain urgazleak jaso zuen 2014ko Eusko Ikaskuntza - Baiona Hiria Ohorezko Saria, bertoko Udalak eta Eusko Ikaskuntzak emanda. Sari-emate ekitaldia abenduaren 18an egin zen, Baionako Herriko Etxean.

Eusko Ikaskuntza-Baiona Hiria Ohorezko Sariaren xedea Ipar Euskal Herrian euskal kulturaren edo zientziaren aldeko jardueragatik edo obren-gatik bereziki nabarmendu diren pertsonak ohoratzea da.

Bestalde, Euskal Kultura saria Lontzi Amado Borthayrek eskuratu zuen, eta Bideo Dokumental saria Enara Goikoetxeak, Miren Juaristik, Iure Telleriak eta Monika Zumetak.